

Collectiebeschrijving

*Webcollectie internetarcheologie Euronet: websites gehosted bij
provider Euronet-Internet (1994-2017)*

Auteur: Dr. Kees Teszelszky, conservator digitale collecties

Redactie: Peter de Bode, dienstcoördinator webarchivering

Versie: definitief

Datum: 22-11-2018

Redactiedatum: 21-11-2018

Publicatiedatum: 29-11-2018

Inhoudsopgave

0. Inleiding	3
I. Aanleiding	4
II. Verkenning.....	6
III. Euronet-sites als Nederlands digitaal erfgoed	6
IV. Onderzoeksmethode.....	7
V. Selectie.....	9
VI. Contactadres en opt-out berichten	11
VII. Juridische beperkingen	11
VIII. Harvest	13
IX. Linkanalyse	14
X. Verder onderzoek.....	16
XI. Bijzondere sites in de collectie	17
a. Website D66 uit 1998	17
b. Virtuele Rabobank	19
c. Website van webpioniers	20
Bijlage 1. Geselecteerde sites en beschrijving (2016-2017)	21
Bijlage II: Status geselecteerde websites (3 maart 2017)	23
Bijlage III: overzicht status maart 2017.....	24
Bijlage IV: Kwaliteitscontrole (november 2017).....	24

0. Inleiding

De Koninklijke Bibliotheek (KB) brengt mensen en informatie samen door de bibliotheekcollectie-Nederland zichtbaar, houdbaar en bruikbaar te maken.¹ De verzameling gearchiveerde websites (het webarchief of de webcollectie) is een onderdeel van de nationale digitale bibliotheekcollectie. Het streven is een representatief deel van het Nederlandse web te bewaren. De missie van de KB is deze digitale collectie zo goed mogelijk samen te stellen, duurzaam op te slaan en zo open, compleet en authentiek mogelijk ter beschikking te stellen. Het belang van het behoud van websites als digitaal erfgoed is in 2003 wereldwijd erkend in het Unesco Charter on the Preservation of the Digital Heritage.² Ook de KB signaleert dat websites als digitaal erfgoed verloren dreigen te gaan en dat het bewaren daarvan voor gebruik door huidige en toekomstige onderzoekers bijzonder urgent is. De doelstelling was in 2014 om in 2015 de tienduizendste website binnen te halen en elk jaar duizend websites aan de collectie toe te voegen.³ Beide doelstellingen zijn begin 2016 ook daadwerkelijk gehaald: in januari werd de tienduizendste website geogst en in het hele jaar werden in totaal 1.891 websites voor archivering geselecteerd.⁴

Een van de opdrachten in het jaarplan van de afdeling onderzoek in 2017 was onderzoek te doen naar de vraag hoe de selectie van de KB-webcollectie kan worden verbeterd. Een van de aandachtspunten was retrocollectionering: het selecteren van cultuurhistorisch belangrijke websites die verschenen zijn op het web in de periode voor het begin van webarchivering bij de KB in 2007. Met name het opsporen en bewaren van de zogenaamde “webincunabelen”, de websites uit de beginperiode van het web tussen 1993 en 1998, had onze bijzondere interesse.⁵

Deze speciale webcollectie is gebaseerd op een verkennend onderzoek dat in 2017 en 2018 is uitgevoerd door Kees Teszelszky, op dat moment onderzoeker webarchivering bij de afdeling Onderzoek, later bij de afdeling Digitale Duurzame Toegang en sinds februari 2018 conservator digitale collecties, op verzoek van Peter de Bode, dienstcoördinator webarchivering (afdeling Collecties). Deze verkenning was een onderdeel van het jaarplan 2017-2018.

¹ De kracht van het netwerk. Beleidsplan 2015-2018. Den Haag, 2014, 6.

² http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=17721&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

³ De kracht van het netwerk. Beleidsplan 2015-2018. Den Haag, 2014, 6.15.

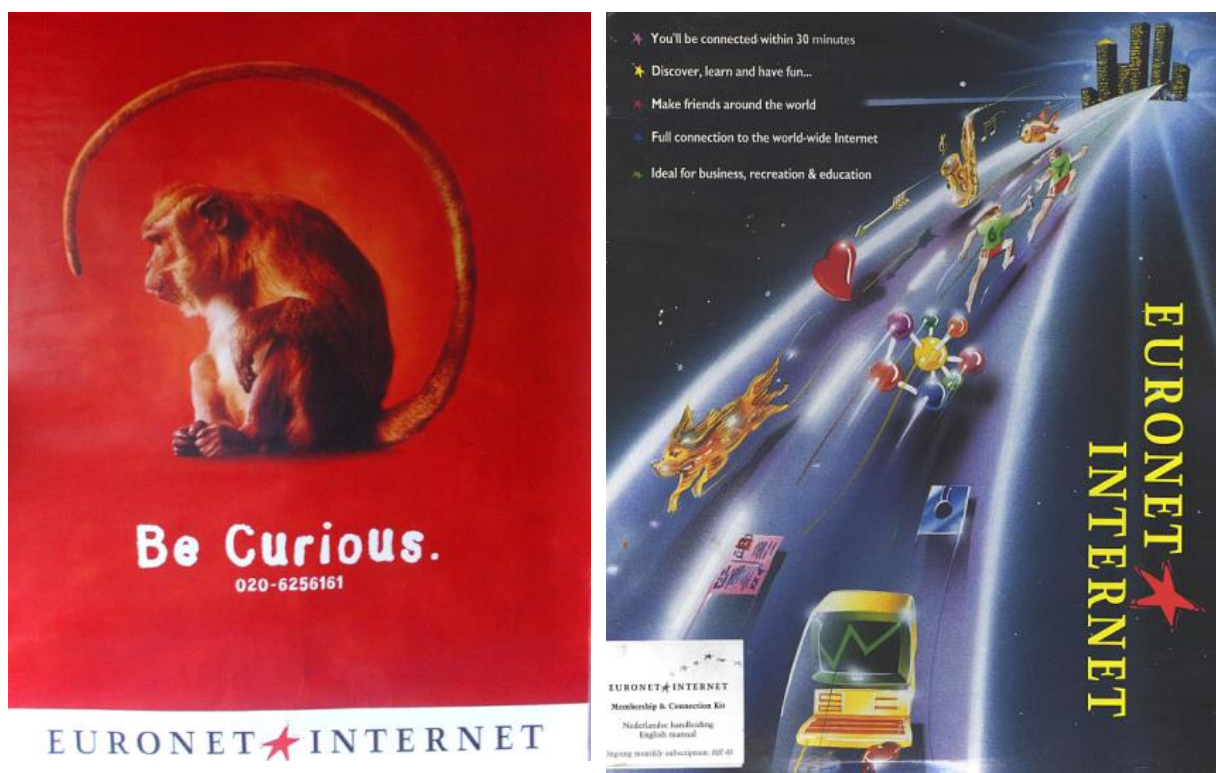
⁴ Telling januari 2017.

⁵ Zie ook: <https://www.historici.nl/webwiegendrukken-drie-incunabelen-van-het-nederlandse-internet-uit-de-jaren-90-deel-i/> en: <https://www.historici.nl/webwiegendrukken-de-incunabelen-van-het-nederlandse-internet-uit-de-jaren-90-deel-ii/> en: <https://www.historici.nl/webarcheologie-graven-in-digitale-archeologische-monumenten-van-de-nederlandse-cultuur/>

I. Aanleiding

De aanleiding voor het archiveren van deze specifieke set van websites was de dreigende verdwijning van websites die gehost werden door de internetprovider Euronet: <http://home.euronet.nl/>. Het bedrijf Euronet-Internet is opgericht in de zomer van 1994 door Simon Cavendish en Arko van Brakel. Het kan daarom worden beschouwd één van de oudste internetproviders van Nederland. Veel Nederlandse internet- of webpioniers hebben ooit hun eerste website gehost bij deze provider.⁶

Het zelfstandige Euronet was geen lang leven beschoren. Tijdens de dotcombubbel of internetzeepbel (1997 - voorjaar 2000) kocht in november 1998 France Telecom het bedrijf Euronet van zijn oprichters en werd het een dochter van het Franse telecomconcern. Euronet bleef Euronet voor de zakelijke markt, maar ging zich in 1999 onder merknaam Wanadoo ook richten op de consumentenmarkt. Wanadoo werd vervolgens Orange en Orange werd ten slotte Online.nl. Dit betekent dat de meeste sites van gewone gebruikers die worden gehost door deze provider uit de periode van vóór 1999 dateren. Hiermee leek deze provider een belangrijke bron te kunnen zijn van het vroege web.

Affiche van Euronet*Internet dat werd verspreid op 1 mei 1995 en installatiedoos voor nieuwe klanten.⁷

⁶ Over de geschiedenis van Euronet, zie: <https://nl.wikipedia.org/wiki/EuroNet>; <https://nl.wikipedia.org/wiki/Online.nl>;

⁷ Afbeeldingen afkomstig van: <http://www.inct.nl/nl/artikel/5874/een-apestaart-op-een-affiche.html>

(advertentie)

File Edit Go Bookmarks Options Directory Help

Internet Responspagina is een initiatief van PERSCOMBINATIE ADVERTENTIEBEDRIJF en CENTURION MEDIA SERVICES BV

Welkom op Internet

EURONET*INTERNET

EuroNet Internet

Zowel consumenten als bedrijven vinden in EuroNet de juiste partner wanneer men toegang zoekt tot de digitale snelweg. Dit Nederlandse bedrijf biedt een zeer gebruiksvriendelijk startpakket aan, bestaande uit een abonnement, handleiding en software, waarmee iedereen binnen het uur met het Internet kan werken. Dit pakket is zowel geschikt voor Windows als Macintosh gebruikers.

Inhoudtanten

Inhoudtanten kan 51 procent van Nederland, met een internetaansluiting via EuroNet, op basis van lokale telefonische toegang krijgen tot de wereldwijde computernetwerk. Voor het einde van het jaar zal 85 procent van Nederland gebruik kunnen maken van lokale EuroNet-verbindingen.

Helpdesk

Voor vragen heeft EuroNet uitstekend getrainde medewerkers ter beschikking, die u 7 da-

gen in de week van 9:00 tot 21:00 uur van dienst zijn.

Advertenties
Sinds de start in september 1994 heeft EuroNet zich ontwikkeld tot een professioneel aanbieder van Internet producten en diensten. Zo is het mogelijk om advertenties te plaatsen op de EuroNet server ter huren. Deze server wordt maar liefst 300.000 keer per dag bezocht en is daardoor zeer geschikt om op te plaatsen.

EURONET*INTERNET

**Herengracht 214
1018 BS Amsterdam
tel: 020-6256161
fax: 020-6257435
e-mail: sales@euronet.nl**

<http://www.euro.net/>

Wat hebben u, de Amerikaanse President Clinton, de installatie van nieuwe waterzuiveringsinstallaties en het kiezen van een geschikte studie met elkaar gemeen? Dit zijn activiteiten uit het elektronisch dienstverleningspakket van CyberConsult, Internet voor bedrijven. CyberConsult beschikt over specialisten die - samen met u - efficiënt vorm en inhoud geven aan uw elektronische concepten bestaande uit:

- marketing, electronic counseling • ontwerp & productie HTML pagina's • databankopbouw • beveiliging • integratie van e-mail in LAN's • openbare discussies • nieuwsbrieven • maximale webopbouw.

Een van de projecten van CyberConsult is EduNet in opdracht van Uitgeverij Project Media bv 'Toekomst Magazine'. De EduNet Web site biedt aankomende studenten via een zeer gebruiksvriendelijk zoekstelsel informatie over alle studietoelagen in het Hoger Onderwijs. Hiervoor is een uitgebreide database beschikbaar. Door de site biedt levers informatie over studietoelagen en andere zaken waarmee men geconfronteerd kan worden tijdens de studie, zoals financieel en tijdsijk werk. EduNet, in aanbouw, is voorlopig te vinden op <http://www.cyber.nl>

**CyberConsult BV
Groeneweg 21-G, 3981 CK Bunnik
Postbus 190, 3960 CD Bunnik
Tel: 030 6572219,
fax: 030 6567233
E-mail: info@cyber.nl**

<http://www.cyber.nl>

Net is het praktische magazine van Het Leven Online. Een blad dat iedere maand boeiende praktische informatie plaatst over Internet, het wereldwijde computernetwerk voor grensoverschrijdende communicatie. Net zorgt dat zowel beginnende als gevorderde Internet-gebruikers de weg niet kwijt raken. Met handige tips en slimme trucjes, met de beste aanbieders en de spannendste pagina's, met informatie over E-mail en databanken, met oost-hollandse interviews en kritische artikelen. Een abonnement op Net kost f 99,- per jaar. Daarbij krijgt u als welkomsgeschenk het boek

Surfen op het Internet van J.C. Heer, Lux, f 39,95 caefuul.

Gehetereerd maar nog niet direct een abonnement? Vraag dan een gratis proefexemplaar aan via de antwoordcolumn op deze pagina.

Direct een abonnement?
Bel dan met de abonnementsafdeling: 020 - 35.55.59

**IDG Communications
Postbus 5446, 2000 GK Haarlem
tel. (023) 366814,
fax. (023) 366184
E-mail-adres: netmark@idg.nl**

<http://www.idg.nl>

Het Internet luidt een nieuw decennium van communicatie in. Ik ben ervan overtuigd dat dit de oprijding naar de veel besproken 'digitale snelweg' is. Maar wat is het Internet eigenlijk?

Velen zullen nu onmiddellijk de algemene gangbare definitie roepen: 'Een wereldwijd aan elkaar gekoppeld netwerk van computernetwerken'. Om te vervolgen met: 'met momenteel meer dan 66 miljoen gebruikers'.

Hoewel deze definitie vanuit een technisch oogpunt volkomen juist is, doet dit toch geen recht aan de werkelijke impact die het Internet heeft.

Internet is meer dan techniek. Internet is een maatschappelijk verschijnsel. Een compleet nieuwe bedrijfstak waarin iedereen zijn geld kan verdienen. Een compleet nieuwe manier van communicatie, waaraan iedereen zal moeten wennen. Internet is het nieuwe medium en de revolutie van de jaren 2000.

En waarom? Simpelweg omdat een lawne van vraag en aanbod is ontstaan die niet meer te stuiten is. Het Internet bevat een schat aan informatie, die zijn weerga kent. Het Internet speelt reeds nu op twee fundamentele eigenschappen van de mensheid: nieuwsgierigheid en de wil om te leren!

Coen van den Heuvel, Directeur Webcity BV

digital

Het Internet is uitstekend bruikbaar als middel voor business-to-business communicatie, en als drager voor contacten tussen leveranciers en consumenten. Digital doet het Internet als een van de kanalen waarmee op een zeer geavanceerde wijze elektronisch contact kan worden gemaakt. Voorwaarde is wel dat bedrijven daartoe optimaal zijn toegerust.

Om u te helpen bij het bepalen of het Internet voor u een efficiënt medium kan zijn, heeft Digital een set met diensten en producten ontwikkeld. Met behulp van deze diensten en producten wordt u stapsgewijs langs verschillende beslissingsmomenten geleid bij het al dan niet kiezen voor het Internet als commercieel communicatiekanaal. Digitaal Internet-diensten en -producten bestaan onder andere uit:

- uitgebreide kennisgeving met het Internet
- advisering bij de bepaling van de voordelen van het Internet voor uw bedrijf
- ontwikkeling en implementatie van uw Internet-informatiesysteem
- integratie van uw Internet-oplossing met uw bestaande informatiesysteem
- beheer en exploitatie van uw Internet-informatiesysteem.

Op deze manier wordt u een goed onderhouden oplossingsgebied. Dat heeft Digital al verschillende malen bewezen.

Met Digital doet u een stap vooruit met uw bedrijf - niet alleen met uw technologie.

**Digital Equipment B.V.
Bakendijk 2, 3434 KK Nieuwegein
P.O. Box 1068, 3430 BB Nieuwegein
tel. 03402 - 88588,
fax. 03402 - 88600**

Medio december vorig jaar werd de Rabobank de allernieuwste grote Nederlandse bank op Internet. In het eerste halfjaar werd gemiddeld 17000 keer per week een Rabobankpagina opgevraagd. Inmiddels is het aantal pagina's uitgebreid en met medewerking van vele bankzaken naar roddig verpland. Via de hoofdruimte Economisch.

Ontspanning, informatie en Zaken kunnen zeer goede zaken als surfers vliegervolg informatie

<http://www.rabobank.nl>

marketing data

Marketing Data biedt informatie over branches en bedrijven en over management en marketing. De redactie selecteert en bewerkt artikelen uit 400 dag- en vakbladen. Deze artikelen ontlenen informatie op maat uit een bestaand bestand met 60.000 artikelen. Het bestand wordt dagelijks bijgewerkt. De informatie wordt multimediaal aangeboden via online zoeken, afdrucken en downloaden. De diensten zijn ook via de netwerk Internet en SURFnet te benaderen. Binaircode is Marketing Data ook via GemNet en Lotus Notes beschikbaar.

Marketing Data via het Internet
Op het Internet kunt u gratis kennismaken met Marketing Data (<http://www.informatiebank.nl>). Bovendien verzorgt de redactie van Marketing Data het benodigde elektronische support.

<http://www.informatiebank.nl>

Addison-Wesley Nederland BV
De Internet cd-rom voor Windows!
Deze cd-rom is bedoeld voor iedereen die onder MS-Windows het Internet op wil. Dit informatiepakket bevat de allernieuwste Internet-software voor onder andere het World Wide Web, Archie, Telnet, News, Us en e-mail. Door middel van de speciale voor deze cd-rom ontwikkelde Installer kunt u interactief de inhoud van deze cd-rom bekijken. Alles voor Internet bevat naast Internet-software ook ondersteunende software, zoals een HTML-editor, maar ook afbeeldingen en klanken sounds.

Uitgeverij Addison-Wesley Nederland B.V.

Enter the digital future InterAct!
Beurs en Congres voor Interactieve Multimedia 2 - 11 november 1995, Amsterdam RAI

Bezoek InterAct! al ruim voordat het evenement zijn poorten opent. De InterAct! Internet WWW server biedt u een keur aan nieuws, foto's, interviews en forums. Onderwerpen als CD-media, Internet, videoconferencing, interactieve TV en alle mogelijke combinaties van deze nieuwe media.

www.riv.nl/interact/

computercollectief

COMPUTERCOLLECTIEF, sinds 1978 distributeur, grootverhandelaar en delicatessanier op het gebied van computerboeken en software, voert een assortiment van meer dan 5000 actuele titels. De populariteit van het Internet blijkt uit het feit dat al zo'n 150 boektitels over het Internet en het World Wide Web worden. Een probleem is het up-to-date houden van onze catalogus, die zowel als een 200 pagina dik boekwerk als op een CD-ROM uitkomt. Jaarlijks komen er ongeveer 2000 nieuwe titels bij en verdwijnen er bijna evenveel. Bij het verspreiden van de catalogus zijn er al honderden wijzigingen.

<http://www.noord.bart.nl/cc>

HeidemiJ is een internationaal adverteerder en uitvoerend ingenieursbureau. De ruim 400 medewerkers van heidemiJ in 190 vestigingen wereldwijd zijn jaarlijks betrokken bij meer dan 10.000 projecten voor bedrijven en overheid op het gebied van:

- milieu
- landbouw
- infrastructuur
- bouw
- vestigingsinformatie

<http://www.universal.nl/heidemiJ>

Steeds op de meest bijzondere plekken buiten de bekende wintersportgebieden. Wilt u meer van SINDBAD weten, vraag dan Internet, [HTTP://WWW.VERONICA.NL/SINDBAD](http://WWW.VERONICA.NL/SINDBAD). Dan kunt u meteen een stukje SINDBAD beleven want de postbodeen waarmee SINDBAD door het postland van de Finmerkeerder wordt, heeft u vlotjes welkom.

<http://www.veronica.nl/sindbad>

Jk, ik wil meer informatie en kruis aan waarin ik geïnteresseerd ben:

- CYBERCONSULT B.V., INFORMATIEBROCHURE
- IDG COMMUNICATIONS NEDERLAND, GRATIS PROEFNUMMER NET
- DIGITAL EQUIPMENT B.V., GRATIS BROCHURE
- COMPUTERCOLLECTIEF, GRATIS BROCHURE

Stuur deze coupon in een OPEN ENVELOPE naar:

De Oriëntatiepagina, Antwoordnummer 293, 1100 VB Amsterdam-ZO.
EEN POSTZEEEL IS NIET NOODIG!

Achternaam	_____	nlv	
Voorletter(s)	_____	Voerzegel(s)	_____
Straatnaam	_____	Huisnr.	_____
Woonplaats	_____	Postcode	_____
Telefoon	_____		

Advertentiebijlage uit Het Parool, 23 september 2018 met prominente plaats voor aanbieding van provider Euronet*Internet, afkomstig uit Delpher.⁸

⁸ <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010841926:mpeg21:p028>

De websites van deze provider konden in 2017 worden gekenschetst als bedreigd erfgoed. Als een van de oudste Nederlandse internetproviders houdt Euronet op met hosting van websites, omdat de provider is overgenomen door Online.nl.⁹ Sinds maart 2016 levert het bedrijf geen internetverbindingen meer en worden gebruikers opgeroepen om over te stappen naar een andere provider. Ditzelfde geldt ook voor de reeds gehoste websites. In het algemeen worden sites gemigreerd als de eigenaar hier belangstelling voor heeft en hier moeite voor doet, maar de verwachting is dat de meeste sites die al twintig jaar online zijn, niet meer opnieuw elders zullen worden gepubliceerd. Andere sites van vergelijkbare internetproviders (Planet, KPN) die hun URL veranderden zijn inmiddels offline gegaan zonder dat ooit moeite is gedaan om dit materiaal te bewaren.

II. Verkenning

De KB webcollectie bevat een beperkt aantal sites uit de beginperiode van het Nederlandse web (1994-1998). De reden hiervoor is dat webarchivering pas in 2007 begon en retrocollectionering nooit systematisch heeft plaatsgevonden. De KB-webcollectie bevatte tot het begin van dit project maar één Euronet-site die in 2016 aan de verzameling is toegevoegd. Wel bevat de collectie 224 links naar Euronet-webmateriaal dat als bijvangst van andere crawls is verzameld.¹⁰ In veel gevallen bestaat dit gearchiveerde materiaal alleen uit een hyperlink of een link naar een plaatje dat op een Euronetpagina gehosted werd.

Een eerste verkennend onderzoek naar mogelijk interessante sites in 2017 leverde veel resultaten op. Het bijzondere van deze provider is dat de oorspronkelijke URL euronet.nl niet was veranderd sinds 1994. Daardoor waren in februari 2017 nog steeds websites uit de begintijd van het Nederlandse web online als subdomein onder deze domeinnaam: <http://home.euronet.nl/users/> en <http://home.euronet.nl/users/~>.

Uitzonderlijk was dat anno februari 2017 zelfs het oorspronkelijke overzicht nog online te vinden was van wat er aan sites op het web was gehost in mei 1997, december 1998 en in 2005. Hierdoor was de oorspronkelijke omvang van het Euronetdomein op basis van deze data redelijk nauwkeurig te reconstrueren. Zo is het mogelijk om aan de toekomstige onderzoeker te verantwoorden hoe groot deel van de oorspronkelijke sites kon worden bewaard in 2017 en 2018. Ook is het mogelijk om in de toekomst dergelijke websites in andere webcollecties op te sporen, omdat we beschikken over de oorspronkelijke URL's.

III. Euronet-sites als Nederlands digitaal erfgoed

Euronet-internet was één van de eerste providers van Nederland en de eerste provider die op commerciële basis internetaansluitingen aan particuliere klanten leverde.¹¹ Veel internetpioniers (of liever webpioniers) brachten hier hun eerste website onder. Hierdoor

⁹ <https://www.capitar.com/> ; <https://nl.wikipedia.org/wiki/EuroNet>

¹⁰ http://webaccess.kb.nl:8080/archived/*/http://www.euronet.nl/*

¹¹ Personeel Euronet weer aan het werk. Volkskrant, 7 maart 1995

is een deel van deze sites uit de begintijd van het Nederlandse webdomein (1994-1998) nog bewaard gebleven op het web. Uit het pilotonderzoek bleek bovendien dat veel van deze sites sindsdien niet of nauwelijks gewijzigd waren.¹² Omdat de provider Euronet al zo lang bestaat is, zijn hier nog een aantal webincunabelen, pionierssites, overzichtssites en tutorials voor het gebruik van het web uit de begintijd online bewaard gebleven. Sommige sites zijn niet meer veranderd sinds 1995 en bestaan in deze vorm dus al twintig jaar online. Dit geeft de KB een unieke kans om alsnog dit materiaal te verzamelen.

Tot nu toe is er nooit een systematisch onderzoek gedaan in Nederland naar webincunabelen of andere vroege websites op het Nederlandse web noch zijn er inspanningen geweest om systematisch dergelijke sites te bewaren. Ook is het grootste deel van de vroege Nederlandse sites alweer verdwenen van het web of is onherkenbaar veranderd. Vanwege het zeldzame karakter is het belangrijk dat dit erfgoed wordt opgespoord en zo veel en volledig mogelijk wordt veiliggesteld voor de toekomst.

Tot dusver zijn deze sites nog niet gericht door een andere organisatie in Nederland of daarbuiten selecteerd of bewaard. Een deel van de Euronet-sites is opgenomen in het Internet Archive (IA) als onderdeel van een brede crawl. Als deze sites al in de collectie zitten, dan is dat vaak onvolledig, omdat het Internet Archive het aanwezige robots.txt-bestand op de site heeft gerespecteerd of maar één of maximaal twee niveaus diep heeft geharvest.¹³ Als de site in de collectie zit, is deze in veel gevallen incompleet. (Uitgebreidere technische uitleg volgt later.)

Op grond van het index-bestand lijken sommige Euronetpagina's ook bewaard te zijn in de Common Crawl-collectie uit 2017.¹⁴ Dit is niet verder onderzocht, maar kan wel een vertrekpunt zijn voor verder onderzoek in de toekomst. Niet onderzocht is de vraag of Euronetpagina's als bijvangst zijn terechtgekomen in buitenlandse webcollecties.

IV. Onderzoeksmethode

De KB heeft (in tegenstelling tot andere nationale bibliotheken) nog weinig ervaring met het in kaart brengen van het Nederlandse web of het Nederlandse Nationale Webdomein. Hierdoor is dit onderzoek exploratief van karakter geweest en heeft zich gericht op het vinden van nog bereikbare userdirectories van Euronet op het web.

¹² In bepaalde gevallen zijn de oorspronkelijke webpagina's van personen nog online, terwijl de opvolger van die site alweer offline is.

¹³ In totaal zitten er 116.822 Euronet URL's in het Internet Archive op 13 maart 2017: http://web.archive.org/web/*/http://www.euronet.nl/users/. Hiervan is een groot deel een duplicaat of instance. Het aantal unieke webadressen is niet bekend.

¹⁴ http://index.commoncrawl.org/CC-MAIN-2017-09-index?url=http%3A%2F%2Fwww.euronet.nl%2Fusers%2F*&output=json;
http://index.commoncrawl.org/CC-MAIN-2017-09-index?url=http%3A%2F%2Fwww.euronet.nl%2F*&output=json

Helaas was het niet mogelijk om rechtstreeks te achterhalen welke userdirectories zich nog bevinden onder het adres <http://www.euronet.nl/users/>. Daarom is gekozen voor de methode “zoek de sites onder <http://www.euronet.nl/users/>” via het commando: “site: <http://www.euronet.nl/users/>” op Google. De zoekresultaten zijn verfijnd met de toevoeging van de zoekwoorden “netscape”, WIN95, “1994” of “1995” om alleen het oudere materiaal van vóór 2007 te kunnen selecteren. In totaal zijn met deze methode 52 oude sites gevonden in 2017.

Het totale aantal Euronet-sites dat nog online aanwezig was, bleek uiteindelijk veel groter dan de genoemde 52: er kwamen nog meer interessante sites tevoorschijn als het commando site:<http://www.euronet.nl/users/> wordt gebruikt op Google met andere zoektermen. Ook is het mogelijk om een analyse te maken van de eerdergenoemde pagina’s met statistieken uit 1997, 1998 of 2005. Daar wij ons hebben geconcentreerd op het maken van een selectie van de vroege pagina’s uit de periode 1994-1998, hebben wij een nadere analyse van deze lijsten achterwege gelaten. Gezien het onverwachte verloop van het onderzoek (zie later) was het achteraf gezien beter om alle nog online zijnde URL’s te bewaren in een lijst, omdat dit de enige beschikbare informatie is wat er op een bepaald moment online was en daarbij belangrijke contextinformatie is. Dit was een belangrijke les geweest voor de toekomst: ook de voorlopige resultaten van het zoek- en selectieproces zelf moeten worden bewaard.

Om te bepalen in hoeverre van de sites die oorspronkelijk aanwezig waren op dit moment nog online zijn op het moment van onderzoek, is bovendien gezocht naar aanvullend bronmateriaal over deze pagina’s. Volgens het bedrijf zelf zijn er geen gegevens bewaard over oudere sites en wat nog aanwezig is, is niet openbaar.¹⁵ Online zijn diverse statistiekenpagina’s nog aanwezig uit het jaar 1997, 1998 en 2005. In december 1998 waren er in totaal 3.080 sites online volgens de statistiekenpagina uit 1998.¹⁶ Hiervan waren er er anno 2017 dus nog minimaal 52 online. Andere beschikbare statistiekenpagina’s met lijsten met webpagina’s van Euronet-sites dateren uit 2005, maar deze zijn niet meegenomen in dit onderzoek omdat wij ons hebben gericht op het opsporen van sites uit de periode voor 2000.¹⁷ Volgens deze statistieken waren er in 2005 nog maar 1.830 pagina’s online. De reden kan zijn dat gebruikers zijn overgestapt naar een .nl-domeinnaam, omdat sinds 2003 ook particulieren een .nl-domeinnaam konden registreren, maar we hebben verder geen bewijs voor deze stelling gevonden. Ook is het mogelijk dat de gebruikers van provider zijn gewisseld of hun abonnement om andere redenen hebben opgezegd. Hierbij moeten we ook aantekenen dat de meerderheid van de

¹⁵ Contact gezocht met de helpdesk, 12 mei 2016.

¹⁶ <http://www.euronet.nl/users/stats/mon.html>

¹⁷ <http://www.euronet.nl/users/stats/day.html>; <http://www.euronet.nl/users/stats/today.html>;
<http://www.euronet.nl/users/stats/day1.html>;
<http://www.euronet.nl/users/stats/day2.html>; <http://www.euronet.nl/users/stats/day3.html>;
<http://www.euronet.nl/users/stats/day4.html>

gepubliceerde sites in elk geval door de gebruikers niet als van grote waarde werden beschouwd.

De teruggang van de populariteit van Euronet is ook zichtbaar in andere webcollecties. Een belangrijke bron is Archipol, de webcollectie van het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP). Dit is de oudste webcollectie van Nederland waarin sinds 2000 websites worden bewaard. Als we gearchiveerde versies van bijvoorbeeld pvda-sites doorzoeken in de collectie van Archipol, op het woord “Euronet”, dan zien we een piek in 2001, waarna dit woord niet tot nauwelijks meer voorkomt (zie schermafbeelding).

Home RUG > DNPP > Archipol

Sitemap - Partij van de Arbeid - o

venster sluiten

Partij van de Arbeid

Overzicht van het gebruik van het woord 'euronet' in de tijd.

Er zijn **213** data onderzocht.

Klik op **ZOEK** voor een zoekactie.

61 maal op	12 apr 2001	ZOEK	
61 maal op	20 apr 2001	ZOEK	
61 maal op	26 apr 2001	ZOEK	
47 maal op	3 mei 2001	ZOEK	
61 maal op	9 mei 2001	ZOEK	
45 maal op	15 mei 2001	ZOEK	
4 maal op	30 mei 2001	ZOEK	
60 maal op	6 jun 2001	ZOEK	
61 maal op	12 jun 2001	ZOEK	
76 maal op	22 jun 2001	ZOEK	
76 maal op	25 jun 2001	ZOEK	
76 maal op	28 jun 2001	ZOEK	
82 maal op	14 aug 2001	ZOEK	
86 maal op	30 aug 2001	ZOEK	
92 maal op	12 sep 2001	ZOEK	
9 maal op	27 sep 2001	ZOEK	
0 maal op	22 oct 2001	ZOEK	
0 maal op	12 nov 2001	ZOEK	
0 maal op	16 nov 2001	ZOEK	

Hieruit wordt duidelijk dat Euronet als internetprovider al eind 2001 op z'n retour was.

V. Selectie

De oorspronkelijke selectie van 52 sites is vervolgens verder ingeperkt op basis van de selectiecriteria van de KB uit de contentstrategie (in concept) door te concentreren op websites van en over Nederland, tijdsbeeld, erfgoed, cultuur, literatuur en taal. Vanwege de ouderdom en het unieke karakter van de websites is de selectie ruim genomen, waarbij de criteria “weberfgoed” (cultureel erfgoed op het web), representativiteit van digitale cultuur en zeldzaamheid binnen de KB-webcollectie of in webcollecties in het algemeen de doorslag hebben gegeven. In totaal is de selectie teruggebracht tot 26 sites, waarvan één site al in de collectie aanwezig was. Het totaal aantal te archiveren sites bedroeg hierdoor 25 (in 2017).

In de eerste instantie zijn niet in selectie opgenomen de sites die niet wat betreft content volledig waren of in opbouw¹⁸, louter bedrijvensites (makelaars, beleggers)¹⁹, sites die stuk of technisch onvolledig zijn, sites zonder contactadres, buitenlandse sites of sites die zich alleen hebben gericht op buitenlandse bezoekers of onderwerpen, sites die te persoonlijk van karakter zijn (website met vakantiefoto's, eigen poezen- of kamerplantenfoto's of bierfoto's²⁰) of sites die sterk veranderd zijn sinds 2000 en als zodanig niet meer als webarcheologisch erfgoed kunnen worden beschouwd.

Volgens de overzichten van 1997, 1998 en 2005 zou een aanzienlijk deel van de sites erotisch of pornografisch van karakter zijn.²¹ Deze sites zijn in 2017 niet meer aangetroffen en ontbreken daarom volledig in de selectie. Het is niet bekend waarom deze sites eerder offline zijn gegaan dan de sites in de huidige collectie. De selectie van 2017 kan daarom niet als een representatieve dwarsdoorsnede worden gezien van wat ooit is gehost bij Euronet, maar moet worden beschouwd als een momentopname van wat tussen 2016 en 2018 nog online was.

Overzicht 30 meest bezochte usersites in december 1998 volgens de statistiekenpagina²²:

Total number of hits: 50198117
 Total number of megabytes: 410168

User	Requests	Mbytes	
1. jharmsma	14542819	49540	index
2. darkside	455164	36812	File Not found
3. dds	1483859	34705	Europian Phil Ochs pages
4. slf	2131068	22680	EURONET SEX PART
5. m e	669746	20160	http://www.euronet.nl/users/m_e/erotic.html
6. sjoerdb	10559	11282	Beginners MP3 Site, everything you want to know !!
7. siri2	763036	8812	
8. mvda	377015	8606	Marco's Armageddon
9. absolute	382761	7644	??
10. jbc	2160569	7242	Dutchbear is moving !!!
11. elaine	3927363	6120	??
12. janenman	1123592	5833	Dutchbear is moving !!!
13. elmar	554041	5798	MagnetTheatre Jumpstation

¹⁸ http://www.euronet.nl/~ursus/Q-Q_Reflectoer/Eerste_pagina.html;
<http://www.euronet.nl/~hofplein/index2.htm> (autobedrijf met site uit 1998)

¹⁹ Bijvoorbeeld: www.euronet.nl/users/gietvinc/ (tv-webwinkel sinds 2001), www.euronet.nl/users/wilhlhtl (Hotel Wilhelmina, verwijst inmiddels door); <http://www.euronet.nl/users/btm/> (Vezelbedrijf); <http://www.euronet.nl/users/musicjan/> (balonnenbedrijf uit 1998); <http://www.euronet.nl/users/mustang/> (Vakantiehuis in Florida); <http://www.euronet.nl/users/dez/> (Portugese tegels); <http://www.euronet.nl/users/ramses/> (Site over modelauto's)

²⁰ Bijvoorbeeld: <http://www.euronet.nl/users/beun/index.htm> (uit 1999) en <http://www.euronet.nl/users/keijzer/index.html> (uit 1998)

²¹ Voor een nader onderzoek, zie: Kees Teszelszky, Webarchive of Innocene. In: Informatieprofessional 3(2018) <https://informatieprofessional.nl/2018/03/ip-2-2018-pikanterieren-bibliotheek-en-archie/>

²² <https://web.archive.org/web/20050209222439/http://www.euronet.nl/users/stats/mon.html>

14. [w_solarz_1026732_5554_freeware_shareware_software_windows_98_games_and_Entertainment](#)
15. [ybpalace_171625_4836_??](#)
16. [rollo_1223016_4659_Amsterdam_GAY!_DAN&ROLLO's_FREE_FROZEN_GAY_CREAM](#)
17. [ilm_489476_4411_Male_Nude_Celebs!_Hot_Men!_Hot_Places!_An_iLm_Gay_Service!](#)
18. [ceesa_613127_4408_Cees'_Original_Male_Nude_photography!](#)
19. [playsoft_301413_4203_Home_Page](#)
20. [thieu_280702_4016_Thieu's_testing_page_\(and_some_free_nice_pics\)](#)
21. [elfrs_mp_1109_3740_??](#)
22. [satan_529831_3706_Female_Spanking_Male_Page](#)
23. [rudy_r_456679_3588_Rudy's_place](#)
24. [wilfried_496081_3422_Wilfried_Braakhuis's_Website](#)
25. [chris_292580_3361_GABELPLACE](#)
26. [starmega_265732_3324_The_Hottest_Young_boys_site_from_The_International_Young_Boys_Palace_made_by_Alex_van_Dorsten.](#)
27. [arie_250797_2999_Gay_Teen_Boys!!!](#)
28. [pojkart_361776_2920_Club_Mundial](#)
29. [renevr_188211_2697_??](#)
30. [warez_25952_2548_??](#)

VI. Contactadres en opt-out-berichten

Als een website is geselecteerd voor archivering, dan wordt aan de beheerders van de site een bericht gestuurd waarin is aangegeven dat de KB de betreffende site uit erfgoedoverwegingen wil gaan harvesten, archiveren en openbaar maken.²³ Daarbij wordt er een termijn gegeven waarbinnen men toestemming kan weigeren. Blijft weigering uit, dan wordt dit beschouwd als een impliciete of stilzwijgende toestemming.

Het contactadres om de opt-out-berichten te versturen is overgenomen van de site. Als er geen contactadres werd vermeld, dan is via een Google-opdracht het contactadres geprobeerd te achterhalen. Deze extra inspanning achtten wij gerechtvaardigd vanwege de ouderdom en het unieke karakter van dit materiaal.

VII. Juridische beperkingen

Na het versturen van de eerste opt-outs kwam een deel als onbezorgbaar terug. Na twintig jaar bleek een groot deel van de contactadressen niet meer in gebruik, ondanks dat de site nog online was. De provider publiceert zelf geen actuele contactgegevens meer van de mensen wier websites zij nog host.

Een bijkomend probleem was dat bij sommige eigenaren “digitale vergeetachtigheid” optrad. Op grond van de gegevens van de onderzochte sites bleek dat bepaalde personen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de oorspronkelijke eigenaren of auteurs waren, maar dat diegenen dit na contact te hebben opgenomen, bij hoog of laag ontkenden. Het is mogelijk dat deze personen afstand wilden nemen van hun oorspronkelijke ideeën of digitaal gepubliceerd werk, maar ook kan het zijn dat ze misschien bang waren nog een rekening te moeten voldoen voor een dienst waar ze al

²³ <https://www.kb.nl/organisatie/onderzoek-expertise/e-depot-duurzame-opslag/webarchivering/juridische-aspecten-bij-webarchivering>

lang niet voor hadden betaald. Hierdoor was het voor ons juridisch onmogelijk om een dergelijke site te bewaren.

KB-juriste Annemarie Beunen adviseerde in het geval de websites waarvoor de mails onbestelbaar retour zijn gekomen, om zelf nog te bedenken of de makers ervan langs een andere weg zouden kunnen worden bereikt. Zouden pogingen daartoe op niets uitlopen, dan zouden de websites toch moeten worden geharvest voor onze collectie. Zij raadde aan om voor de zekerheid eerst te harvesten en daarna dan nog opsporingsactiviteiten te starten. Het is van het grootste belang dat in de toekomst een beslissing wordt genomen over de archivering van “verweesde websites” waarbij het contactadres ontbreekt of waarvan de eigenaar is overleden, maar die belangrijk digitaal erfgoed zijn.

Een voorbeeld van een verweesde site met een cultuurhistorische waarde was een website met een foto van de locatie van de Bijlmerramp in 1992, naar eigen zeggen gemaakt door een bewoner die in de flat naast de ramp woonde.²⁴ Daar de oorspronkelijke rechthebbende niet kon worden achterhaald, was het niet mogelijk om de site en de foto in de collectie op te nemen. De site is overigens anno november 2018 nog steeds online.

(Gedeeltelijke snapshot van webpagina met foto van Bijlmerramp)

Begin 2017 is een opt-out naar provider Euronet gestuurd vanwege de geplande webarchivering van de gevonden statistiekenpagina's. Dit bericht heeft ertoe geleid dat de provider versneld het grootste deel van de toegang tot de websites van niet-betalende abonnees heeft afgesloten en de melding 403 op het scherm verscheen. Hierdoor kon een groot aantal sites niet meer worden gearchiveerd.

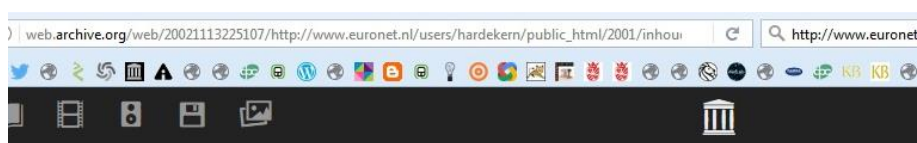
²⁴ <http://www.euronet.nl/~ruud/>

VIII. Harvest

Het pilotonderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van Euronet-sites op het web in de periode 2016-2017 door Kees Teszelszky. De sites zijn vervolgens door Peter de Bode en Kees Teszelszky ingevoerd in de Web Curator Tool (WCT) en gearchiveerd met webarchiveringssoftware Heritrix (versie 1.x). Daarnaast zijn overzichten in Excel gemaakt van opgespoorde en geselecteerde sites. Een selectie van de sites is bovendien gecrawled met een demoversie van het linkanalyseprogramma Hyphe.²⁵

De meeste gevonden websites zijn gemaakt in de beginperiode van het web voor 2000. Op dat moment werden veel sites nog met .html-code opgemaakt die door de gebruiker zelf moest worden geprogrammeerd en die (nog) niet door middel van een editor was samen te stellen. Hierbij werden fouten in de code gemaakt in bijvoorbeeld de naamgeving van de verschillende webpagina's. Een voorbeeld is de naamgeving voor de homepage: in plaats van een pagina: *index.htm* kreeg de homepage de naam: *home.htm*, *eerste_pagina.html* of zelfs *indexje.html*.²⁶ Hierdoor had de webcrawler moeite om de homepage te vinden of de site te reconstrueren. Een oplossing was de verschillende pagina's als aparte seedlist in te voeren in de WCT of de hele directory in te voeren zonder aparte homepage. Een vergelijkbaar probleem was dat de verwijzingen binnen de site niet goed waren vastgelegd, doordat de interne hyperlinks niet goed waren gedefinieerd of ondertussen waren veranderd. Hierdoor leek een site niet compleet te zijn, terwijl die dat al vanaf het moment van publicatie niet was.

Als gevolg van de bovengenoemde technische problemen heeft het Internet Archive ook moeite gehad met de archivering van deze sites, omdat de interne links op de site niet werkten of afwezig waren vanaf de homepage. Sommige sites waren meer dan drie niveau's diep: ook die heeft het IA niet volledig gearchiveerd. Hierdoor is een groot deel van de sites niet bewaard gebleven.

http://www.euronet.nl/users/hardekern/public_html

Latest

Show All

²⁵ hyphe.medialab.sciences-po.fr/

²⁶ http://www.euronet.nl/users/mar_mari/indexje.html

Een ander opmerkelijk fenomeen was het voorkomen van websites zonder homepage. Het verwijderen van een homepage van een site was waarschijnlijk een tactiek om de site onzichtbaar te maken op het web. (In sommige gevallen was de homepage wel nog aanwezig in het Internet Archive.) Deze strategie was nuttig en bruikbaar in de periode voordat zoekmachines als Google verschenen die vrijwel het hele web indexeerden. Na het verschijnen van Google doken ook die pagina's op in de zoekresultaten die de eigenaren liever niet zichtbaar hadden gehad. Vanwege het cultuurhistorische belang hebben we ervoor gekozen om dergelijke sites in sommige gevallen toch te archiveren.

Een vergelijkbaar verschijnsel was het voorkomen van verborgen fotoalbums die onder de eigenlijke homepage verstopt waren en waarschijnlijk alleen voor familie en vrienden bedoeld waren. Tijdens het crawlen van het web op zoek naar oude Euronetsites doken dergelijke albums weer op.²⁷ Dergelijke persoonlijke informatie hebben wij prudent behandeld en (indien technisch mogelijk) niet gearhiveerd.

De bovengeschetste problemen hadden ook te maken met het fenomeen dat sites in de beginperiode de kenmerken hadden van een doorlopend bouwproject dat vaak in de beginfase al stil kwam te liggen doordat de eigenaar, auteur of bouwer de technische kennis miste om de opbouw van de website tot een goed einde te brengen. Zo werden .HTML-fouten niet gecorrigeerd en ingewikkelde sitemstructuren niet opgevuld.²⁸ Tussen de pionierssites zaten daarom veel "under construction"-sites in diverse stadia van opbouw. Als een site nog te veel in de opbouwphase was waarbij de contouren van de site nog niet zichtbaar waren en er vrijwel geen inhoud aanwezig was, is deze niet geselecteerd voor opname in de webcollectie. Wel is het achteraf soms moeilijk geweest om te bepalen wat de reden was waarom een site nu incompleet is.

De sites zonder homepage waarvan de onderliggende pagina's wel nog aanwezig waren, zijn meestal niet opgenomen in het Internet Archive. Ook veel .pdf-bestanden en andere bestanden op sites zijn niet meegekomen met de crawls.²⁹ Datzelfde geldt voor links naar videobestanden op YouTube en andere externe sites: alles wat niet als apart bestand op een site was geplaatst, is uiteindelijk verloren gegaan.

IX. Linkanalyse

Een selectie van de sites is geanalyseerd met behulp van de webcrawler Hyphe. Dit is een web corpus curation tool en link crawler bedoeld om webcollecties op te bouwen op basis van onderling samenhangende websites. Deze tool volgt verwijzingen op een website en

²⁷ Bijvoorbeeld een makelaarssite: <http://www.euronet.nl/users/kwant/> met het fotoalbum: <http://www.euronet.nl/users/kwant/pictures/kirchberg/index.htm>

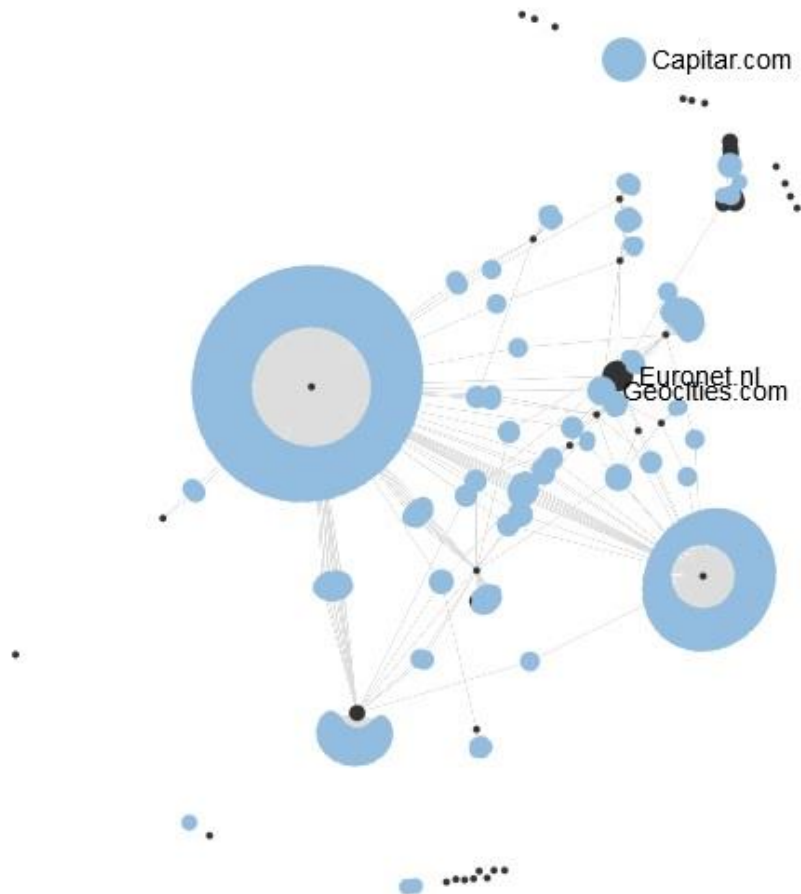
²⁸ Bijvoorbeeld: <http://www.euronet.nl/users/lvzoen/> met als enige live pagina: <http://www.euronet.nl/users/lvzoen/gijs/>

²⁹ Zie bijvoorbeeld:

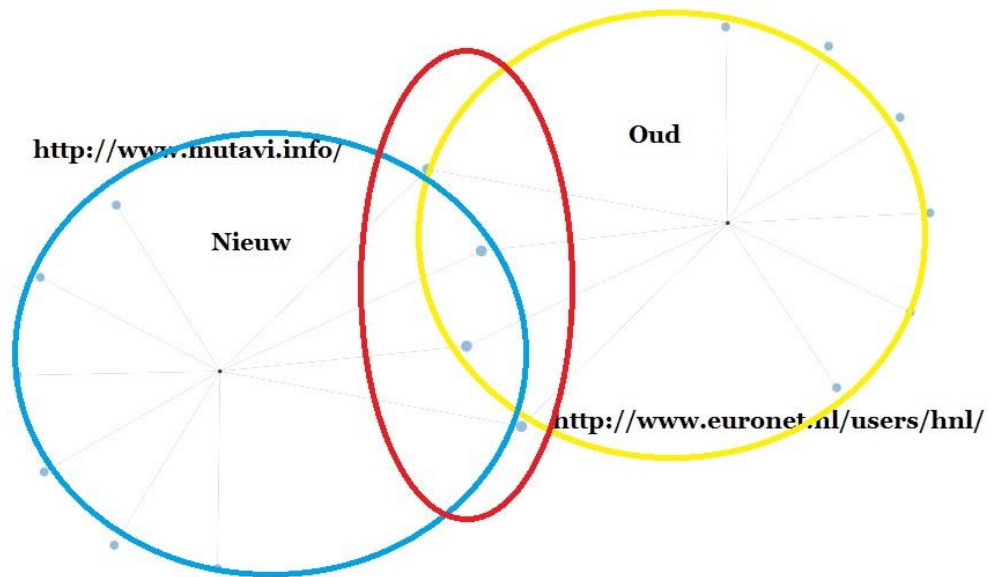
https://web.archive.org/web/*/http://www.euronet.nl/users/mooiweer/public_html/RLtourneenoord.pdf
http://www.euronet.nl/users/mooiweer/public_html/IdWTL06s.pdf

laat zien hoe deze met pagina's op de site zelf en met andere websites in verband staat. Bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van de online demoversie.

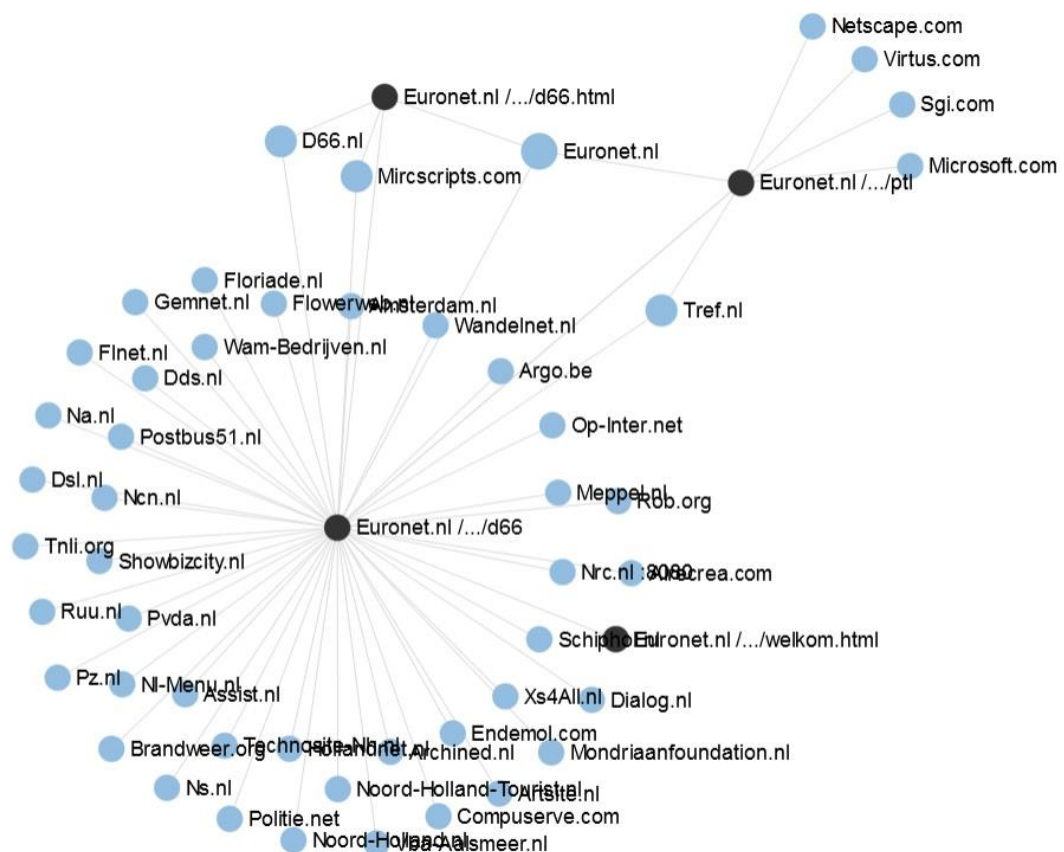
De volgende visualisatie met Hyphe (één niveau diep) laat zien hoe de sites met elkaar in verband stonden op 27 november 2017. Hierbij is ook zichtbaar dat een deel van de sites op dat moment al offline was (dit zijn de zwarte stippen zonder verband met andere sites).

De onderstaande visualisatie laat het verband zien tussen twee sites: de oude die werd gehost bij Euronet, de nieuwe die een eigen URL heeft gekregen. Hierbij is zichtbaar dat slechts een deel van de oude content is gemigreerd naar de nieuwe site.

Tot slot laat de onderstaande visualisatie de interne en externe linkstructuur zien van de D66-site (zie verder het volgende deel).

X. Verder onderzoek

Het bovengenoemde onderzoek zou een vervolg kunnen krijgen door een vergelijkbare zoekactie uit te voeren naar sites van andere oudere providers, zoals xs4all,

<http://home.wxs.nl> en dds.nl. Een goed vertrekpunt hiervoor biedt de pagina met internetproviders: <http://www.euronet.nl/users/cor/links4.htm> Ook is het interessant om te zien welke oudere nieuwsbronnen nog online zijn, zoals: <http://krant.telegraaf.nl/krant/actueel/pcthuis98/teksten/pcthuis.hccnet.html>

XI. Bijzondere sites in de collectie

a. Website D66 uit 1998

Bij het selecteren van interessante en relevante gebruikerswebsites voor opname in de webcollectie trof het webarchiveringsteam van de KB bij toeval een kopie aan van de landelijke D66-website uit 1998 en pagina's van de lokale site van de D66-afdeling Aalsmeer.³⁰ Volgens de broncode staat deze site al negentien jaar op deze weblocatie online.³¹ De site in de huidige vorm is drie jaar ouder dan de eerste versie van de landelijke D66-site in de collectie van Archipol die pas op 23 april 2001 werd gearchiveerd.³² Alleen het Internet Archive heeft nog oudere versies van de D66-site, maar zoals gezegd bevinden deze zich niet in een Nederlandse collectie.

[De visie van](#) [Meer informa](#) [Opinie-](#) [D66 Interact](#) [Wat staat er](#) [Verwijzir](#)

[Chatten met Kamerleden!](#)

Een partijcongres is altijd een goede gelegenheid om eens een babbeltje te maken met die mensen die midden in het politieke centrum staan. Heeft u gerichte vragen of wilt u gewoon eens een babbeltje maken, dan bent u zaterdag en zondag van harte welkom op het [IRC-kanaal van D66](#). U heeft hiervoor wel een apart programma nodig. Hoe u dit kunt downloaden, installeren en hoe dit verder werkt (het is NIET ingewikkeld!) dat leest u [hier](#). De volgende mensen kunt u bereiken op de volgende tijden:

Zaterdag:
10.30 [Bert Bakker](#)
12.30 [Roger van Boxtel](#)
14.30 [Nicky van 't Riet](#)
16.30 [Pieter ter Veer](#)

Zondag:
10.30 [Olga Scheltema](#)

[Verkiezingscongres via Internet](#)

Zaterdag 14 en Zondag 15 Februari zal in Noordwijk het D66 congres plaatsvinden. Ook dit congres zal weer via internet te volgen zijn. Met behulp van teksten, audio en foto's zal iedereen in staat zijn om het congres zo goed mogelijk te volgen. In [Emmen](#) zette D66 de trend om congressen live te verslaan en deze keer belooft het nog weer beter te worden. Maar wie het congres echt optimaal wil meemaken kan [hier](#) een omschrijving van het congres vinden en [hier](#) een routebeschrijving...

[D66 vindt sport belangrijk](#)

[Virtuele wandelgang](#)

Op het komende D66-congres lopen uiteraard ook alle D66-prominenten rond. De beste plaats dus om even een kamerlid of een minister aan te schieten. Wie niet naar het congres in Noordwijk kan komen kan toch van de gelegenheid gebruik maken. [Mail](#) u vraag naar webmaster@d66.nl en vermeld aan wie u de vraag wilt stellen. Het D66 Nieuwe Media Team loopt voortdurend door de wandelgangen, dus als de gelegenheid zich voordoet zullen wij u vraag aan de desbetreffende persoon voorleggen. Alle antwoorden op uw vragen vindt u dan dit weekend terug op de site - in [Realaudio of Realvideo](#).

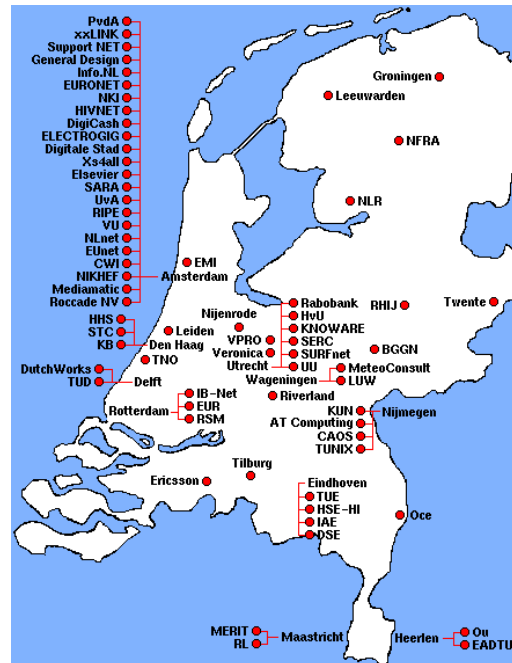
[Stuur email aan Els Borst](#)

³⁰ <http://www.euronet.nl/users/ptl/d66/d66.html>

³¹ Zie: <http://www.euronet.nl/users/ptl/d66/>

³² http://nederland.archipol.ub.rug.nl/show_dir.php?Dir=d66 (na inlog)

De eerste website van een landelijke politieke partij (de PvdA) kwam waarschijnlijk in 1994 online en in 1998 hadden vrijwel alle belangrijke landelijke politieke partijen een website (zie ook de kaart met sites uit 1994.³³ De eerste website van D66 verscheen rond 1995 op het web.

De Euronet-gebruiker (D66-lid en actief politicus) had de broncode van de oorspronkelijke site op diens eigen website gepubliceerd in een directory met een deel van de webpagina's, die vanaf februari 1998 online was gezet.³⁴

³³ De PvdA was één van de eerste partijen met een eigen website, zie het overzicht van alle Nederlandse websites in 1994: http://dhp.overmeer.net/static/dhp/mid_1994.gif

³⁴ <http://www.euronet.nl/users/ptl/d66/>

Index of /users/ptl/d66/

../			
gfx/	23-Feb-1998	15:01	-
actueel.html	21-Aug-1998	10:25	1825
actueel.html.LCK	21-Aug-1998	10:25	3
bestuur.html	23-Feb-1998	15:02	3916
bestuura.html	12-Dec-1999	13:49	1444
bestuura.html.LCK	12-Dec-1999	13:49	3
cultuur.html	21-Aug-1998	10:28	5183
cultuur.html.LCK	21-Aug-1998	10:28	3
d66.html	23-Feb-1998	15:02	8513
economie.html	21-Aug-1998	10:28	8381
economie.html.LCK	21-Aug-1998	10:28	3
emancipatie.html	21-Aug-1998	10:27	7443
emancipatie.html.LCK	21-Aug-1998	10:27	3
finan.html	23-Feb-1998	15:02	3432
fractie.html	21-Oct-1998	11:38	2227
fractie.html.LCK	21-Aug-1998	10:25	3
groen.html	30-Oct-1998	01:15	14375
groen.html.LCK	21-Oct-1998	11:36	3
index.html.LCK	22-Nov-1998	15:39	3
inleid.html	23-Feb-1998	15:02	4783
inleidd.html	14-Jan-1999	13:46	4581

De webpagina's van de site zijn wel te bereiken via de links in de directory, maar de oorspronkelijke links op de gekopieerde D66-homepage verwijzen door naar pagina's op de huidige d66.nl-site die natuurlijk anno 2018 allang niet meer online zijn. Behalve een kopie van de landelijke site staat er ook een versie uit 1998 van de website van de afdeling Aalsmeer in deze directory. Het is niet bekend hoelang deze website nog op de oorspronkelijke locatie zal zijn te vinden, maar tot nu toe is deze oudste digitale incunabel van de Nederlandse politiek de oudste die nog steeds live op het web te bewonderen is.³⁵

b. Virtuele Rabobank

De virtuele bank is een site die onder hetzelfde account als de D66-site is gepubliceerd.³⁶ Het is volgens de beschrijving een "virtuele versie van het bankgebouw dat interactief is te bezichtigen in 3D/perspectief":

Welkom bij Rabobank Hillegom-Bennebroek

Deze home-page is verre van af. Veel produkt- en andere informatie zal binnenkort op deze site te vinden zijn. Neem toch alvast een kijkje in onze BANK; de virtuele versie van het mooie gebouw aan de Wilhelminalaan. Het gebouw is

³⁵ Over deze site, zie ook: Met de snelheid van het licht. In: Democraat, zomer 2018. https://d66.nl/content/uploads/sites/2/2018/07/PDF_Democraat_juli2018_lowres-def.pdf

³⁶ <http://www.euronet.nl/users/ptl/vrij1.html>

interactief te bezichtigen in 3D perspectief. U heeft wel een browser nodig die een 3D-plugin heeft. Heeft u die niet dan kunt u deze eenvoudig downloaden door op een van onderstaande knoppen te drukken. (Netscape navigator 3.0 gold, Microsoft internet explorer 3.0 of de Cosmo-player Vmrl 2.0). Netscape en Explorer werken met Live 3D plugins. De Cosmo-player, (2MB, download-tijd 7 min.) heeft op dit ogenblik de beste 3D ondersteuning en kan ook de combinatie Vmrl + Java aan.

De maker legt bovendien uit hoe 3D-interactiviteit op het web werkt:

Virtual Reality

Binnen Internet is het mogelijk 3D werelden interactief te maken. U kunt in deze werelden zelf navigeren. De taal waarin deze werelden geschreven worden heet VRML. Virtual Reality Modelling Language. De laatste versie op dit moment is VRML 2.0. Helaas is door het grote aantal bytes dat zo'n voorstelling al snel vraagt, de lay-out nog altijd wat eenvoudig. Toch is het voor veel bedrijven nu al interessant om naast de gangbare 2D voorstellingen, over te stappen op 3D. Vooral grote objecten lenen zich daar goed voor.

We hebben de Rabobank in 3D neergezet. Er zijn 2 mogelijkheden; u kiest voor een eenvoudige 3D wereld van 200 KB met een inlaadtijd van ongeveer 1½ minuut, of u kiest voor een meer uitgebreide 3D wereld van 900 KB met een inlaadtijd van ongeveer 8 minuten. Maak uw keuze. De voorstelling is elementair maar heel herkenbaar. We wensen u interactief doe- en kijkplezier toe.

c. Website van webpioniers

Twee sites van webpioniers zijn vermeldingswaardig: de site van Ernst J. Oud uit 1995(!)³⁷ en de site van Cor van Dusschoten uit 1999³⁸. De eerste site is niet noemenswaardig veranderd sinds 1995, de tweede wordt tot op de dag van vandaag bijgehouden, maar heeft de oude content bewaard. De site van P.-M. H. L. Tegelaar is bijzonder, omdat deze niet alleen uit 1995 dateert, maar ook uit een wetenschappelijk en een literair deel bestaat.³⁹

³⁷ <http://www.euronet.nl/users/ernstoud/>

³⁸ <http://www.euronet.nl/users/cor/>

³⁹ <http://www.euronet.nl/users/tiler/>

Bijlage 1. Geselecteerde sites en beschrijving (2016-2017)

NB: niet allemaal gearchiveerd vanwege de eerder beschreven juridische en technische beperkingen.

1. <http://www.euronet.nl/users/boerie1/>
Peter's homepage: geeft prachtig beeld van site in jaren '90.
2. <http://www.euronet.nl/users/cor/>
Site van internetconsulent en bibliothecaris uit 1996: veel over internetgeschiedenis.
3. <http://www.euronet.nl/users/bastiaan/>
(De digitale deurmat: site van internetpionier met boeken).
4. <http://www.euronet.nl/users/ernstoud/>
Site van computerenhousiast uit 1995 met veel oude software en beschrijvingen.
5. <http://www.euronet.nl/users/helle/hygiene1.htm>
(Geschiedenissite over hygiëne).
Site waar ook veel naar wordt verwezen door andere (digitale) publicaties.
6. <http://www.euronet.nl/users/mkoolen/>
Schoolwebsite met regels voor het internetten (Opmerkelijke tekst: "zoek gericht!").
7. <http://www.euronet.nl/users/temagm/>
(historica, veel publicaties).
8. <http://www.euronet.nl/users/hnl/>
(Onderzoekssite naar vogelfokken: In 1985, when the MUTAVI group was founded, a beginning was made with a more scientific approach of writing articles about genetics, feather structure and pigmentation in Budgerigars and later on in many other bird species.). Gearchiveerd, met toevoeging van de nieuwe site mutavi.info.
9. <http://www.euronet.nl/users/peterv/>
Site met linklijsten uit 1999 opgezet voor de redactie van het NOS-Journaal: "Het menu staat geheel en al onder mijn verantwoordelijkheid en representeert op geen enkele manier de mening van het NOS-Journaal!". Onvolledig aanwezig in Internet Archive.⁴⁰ (Voor toekomstige onderzoekers: vgl. linklijst van het Algemeen Dagblad.⁴¹)

⁴⁰ <https://web.archive.org/web/20050206065316/http://www.euronet.nl:80/users/peterv/introd.htm>

⁴¹ <http://users.bart.nl/~klaaske/gpd/journal.htm>

10. <http://www.euronet.nl/users/crxfreak/>
Ziekenhuisdagboek van een Fries.
11. <http://www.euronet.nl/users/robpetra/>
Linkpagina.
12. <http://www.euronet.nl/users/frescolw/multimed.htm>
Educatieve software en leermiddelen.
13. <http://www.euronet.nl/users/tiler/> (1995)
Onderzoekssite natuurkunde.
14. http://www.euronet.nl/users/e_wesker/index.html
Site die al sinds 1995 wordt bijgehouden, stukjes over onder meer FNV.
15. <http://www.euronet.nl/users/bianco/home.html>
en <http://www.euronet.nl/users/bianco/>
Electronisch magazine uit 1995. (Last update juli 1995!) Opmerkelijk beeld van de internetcultuur rond 1995. "Cyber babes", dagboek, "wijze speelhallessen".
16. <http://www.euronet.nl/users/arthur0/>
West Side Story fan home page.
17. <http://www.euronet.nl/users/barends/index.htm>
Barend balloon page.
18. http://www.euronet.nl/users/mar_mari/indexje.html
Site over medicinale marihuana.
19. <http://www.euronet.nl/users/artnv/Japart.index.html>
Site over westerse invloed op Japanse kunst.
20. <http://www.euronet.nl/users/bc/welkom.html>
Site van Bart Croughs, schrijver. (Was al aanwezig in de webcollectie).
21. <http://www.euronet.nl/users/wilfried/ww2/main.htm#top>
Enorme WOII-site van een Associate Professor of History University of Twente met een druk bezocht forum. (sinds 1998) (Waarschijnlijk de Euronet-pagina die de meeste bezoekers trok.)
22. <http://www.euronet.nl/users/bse/>
NL-persbureau over Ghana.
23. <http://www.euronet.nl/users/lothar/main.html>

Site gewijdt aan de muziekcultuur van de jaren '90, maar heeft alleen een ingewikkelde technische structuur. <http://www.euronet.nl/users/lothar/mosh.html>
 Over mosh pit (soort van crowd surfen?)
<http://www.euronet.nl/users/lothar/sign.html> Virtual autograph book.

24. http://www.euronet.nl/users/mcbeijer/dan/home_main.html
 Dan's movie madness page. (2000).

25. <http://www.euronet.nl/~kmj/> Scientology site.

Bijlage II: Status geselecteerde websites (3 maart 2017)

(URL: webadres)

(403 = verboden, doordat de provider de toegang tot de site heeft afgesloten)

(IA = aanwezig in Internet Archief)

	URL	Beschrijving	Melding	IA
1	http://www.euronet.nl/users/boerie1/		online	
2	http://www.euronet.nl/users/cor/		online	
3	http://www.euronet.nl/users/bastiaan/		403	deels
4	http://www.euronet.nl/users/ernstoud/		online	
5	http://www.euronet.nl/users/helle/		403	ja
6	http://www.euronet.nl/users/mkoolen/		online	
7	http://www.euronet.nl/users/temagm/		403	ja
8	http://www.euronet.nl/users/hnl/		403	ja
9	http://www.euronet.nl/users/peterv/		403	deels
10	http://www.euronet.nl/users/crxfreak/		403	ja
11	http://www.euronet.nl/users/robpetra/		online	
12	http://www.euronet.nl/users/frescolw/		403	deels
13	http://www.euronet.nl/users/tiler/		online	
14	http://www.euronet.nl/users/e_wesker/		online	
15	http://www.euronet.nl/users/bianco/		403	deels
16	http://www.euronet.nl/users/arthuro/		403	deels
17	http://www.euronet.nl/users/barends/		403	deels
18	http://www.euronet.nl/users/mar_mari/		403	deels
19	http://www.euronet.nl/users/artnv/		403	ja
20	http://www.euronet.nl/users/bc/		online	
21	http://www.euronet.nl/users/wilfried/ww2/		Online	
22	http://www.euronet.nl/users/bse/		403	ja
23	http://www.euronet.nl/users/lothar/		403	deels
24	http://www.euronet.nl/users/mcbeijer/		403	deels
25	http://www.euronet.nl/~kmj/			

Bijlage III: overzicht status maart 2017

Jaar	Aantal sites (nog online)	Waarvan geselecteerd	Waarvan geweigerd	Waarvan gearchiveerd
1998	3080	0	-	-
2005	1830	0	-	-
2017 (jan.)	± 52	25	4	-
2017 (maart)	9	9	0	9

Bijlage IV: Kwaliteitscontrole (november 2017)

Op 24 november 2017 waren er 6.100 Euronet-pagina's te vinden in de KB-webcollectie.

1. <http://www.euronet.nl/users/boerie1/>
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11, staat ook nog online (vergeleken met het live orgineel)
2. <http://www.euronet.nl/users/cor/>
Site van internetconsulent en bibliothecaris uit 1996: veel over internetgeschiedenis.
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11, staat ook nog online (vergeleken met het live orgineel)
3. <http://www.euronet.nl/users/bastiaan/> __ (De digitale deurmat: site van internetpionier met boeken).
Mislukt, geen toegang. Offline: niet gearchiveerd
4. <http://www.euronet.nl/users/ernstoud/> Site van computerfanaat uit 1995 met veel oude software en beschrijvingen.
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11, staat ook nog online (vergeleken met het live orgineel)
5. <http://www.euronet.nl/users/helle/hygiene1.htm>
(Geschiedenissite over hygiene).
Mislukt, geen toegang. Offline: niet gearchiveerd.
6. <http://www.euronet.nl/users/mkoolen/> Schoolwebsite met regels voor het internetten (zoek gericht!).
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11, staat ook nog online (vergeleken met het live orgineel)
7. <http://www.euronet.nl/users/temagm/> (historica, veel publicaties).

Offline: niet gearchiveerd.

8. <http://www.euronet.nl/users/hnl/> (Onderzoekssite over vogelfokken: In 1985, when the MUTAVI group was founded, a beginning was made with a more scientific approach of writing articles about genetics, feather structure and pigmentation in Budgerigars and later on in many other bird species.). Gearchiveerd, met toevoeging van de nieuwe site mutavi.info.
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11, staat ook nog online (vergeleken met het live orgineel)
9. <http://www.euronet.nl/users/peterv/> (Site met linklijsten uit 1999 opgezet voor de redactie van het NOS-Journaal: “Het menu staat geheel en al onder mijn verantwoordelijkheid en representeert op geen enkele manier de mening van het NOS-Journaal!”). Onvolledig aanwezig in Internet Archive. (Voor toekomstige onderzoekers: vgl. linklijst AD. <http://users.bart.nl/~klaaske/gpd/journal.htm> <http://webaccess.kb.nl:8080/wayback/20170323154848/http://users.bart.nl/~klaaske/gpd/journal.htm>)
Offline: niet gearchiveerd.
10. <http://www.euronet.nl/users/crxfreak/> Ziekenhuisdagboek van Fries.
Mislukt, geen toegang. Offline: niet gearchiveerd
11. <http://www.euronet.nl/users/robpetra/> Linkpagina.
Niet compleet gearchiveerd: staat nog online.
12. <http://www.euronet.nl/users/frescolw/multimed.htm> (Educatieve software en leermiddelen). Met een tweede poging (ander e-mailadres) geen bounce, dus alsnog op approved gezet.
Mislukt, geen toegang. Offline: niet gearchiveerd
13. <http://www.euronet.nl/users/tiler/> (1995) Onderzoekssite natuurkunde.
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11, staat ook nog online (vergeleken met het live orgineel). (dds-site met werk van “secretaresse” staat ook nog online!)
14. http://www.euronet.nl/users/e_wesker/index.html (Site die al sinds 1995 wordt bijgehouden, stukjes over oa FNV)
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11, offline.
15. <http://www.euronet.nl/users/bianco/home.html>
en <http://www.euronet.nl/users/bianco/> Electronisch magazine uit 1995. (Last update juli 1995!).
Offline: niet gearchiveerd

16. <http://www.euronet.nl/users/arthuro/> West Side Story fan home page. (offline geweest, nu weer online)
Niet gearchiveerd, nog wel online.
17. <http://www.euronet.nl/users/barends/index.htm>
E-mail bounced, op Rejected gezet.
Offline: niet gearchiveerd
18. http://www.euronet.nl/users/mar_mari/indexje.html
Offline: niet gearchiveerd
19. <http://www.euronet.nl/users/artnv/Japart.index.html>
Offline: niet gearchiveerd
20. <http://www.euronet.nl/users/bc/welkom.html>
Compleet gearchiveerd in 2016, gecontroleerd 24-11, online.
21. <http://www.euronet.nl/users/wilfried/ww2/main.htm#top>
Compleet gearchiveerd in 2016, gecontroleerd 24-11, online.
22. <http://www.euronet.nl/users/bse/> NL persbureau over Ghana.
Niet gearchiveerd, nog wel online.
23. <http://www.euronet.nl/users/lothar/main.html>
Offline: niet gearchiveerd
24. http://www.euronet.nl/users/mcbeijer/dan/home_main.html
Offline: niet gearchiveerd
25. <http://www.euronet.nl/~kmj/> Scientology site.
Compleet gearchiveerd, gecontroleerd 24-11-2017, online.